

26. august 2014

UKA 2014/64

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqummiuppara:

Kalaallit Nunaanni suli najugaqartut akornanni inuit qassit Sisimiuni Oqaatsinik Ilinniarfimmi kalaallisut oqalunnermut allanermullu ilinniartinneqarsimasut kinaassusersiunngitsumik misissuiffigineqarnissaat pillugu Naalackersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Michael Rosing, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Namminersornerullutik Oqartussat kingornalu Namminersorlutik Oqartussat kalaallisut ilinniartitsinermit ukiorpasuarni aningaasarpasuit atortarsimavaat. Amerlasooriarluni namminersornerullutik oqartussani namminersorlutillu oqartussani atorfillit Sisimiuni oqaatsinik ilinniarfimmut aallartinneqartarput. Takuneqarsinnaanngilarli ilinniartitsinerit kissaatigineqartutut kinguneqarsimanersut.

Taamaattumik 2013-mi ukiakkut Naalackersuisunut apeqquteqarpunga paasiumallugu; kinaassusersionnertaqanngitsumik misissuisoqarsimanersoq, paasiniarlugu qassit Sisimiuni oqaatsinik ilinniarfimmi atuartinneqarsimanersut kalaallisut allanneq oqalunnerlu atorsinnaalersimaneraat.

Apeqqummut tassunga Naalackersuisut akuersaaratik akipput, oqaatigaluguli pilersaarummik iliuusissanullu pilersaarummik sanasoqarumaartoq, kinguneralugu ”Paaseqatigiissa”.

Qularnanngitsumik ajornartorsiutit pingasut qaqilernissaat misissortariaqassaaq, sooq maannakkut ilinniartitseriaaseq pikkorissartut angusariaqangaannik angusaqartitsisimannginnersoq.

Siullermik misissortariaqarpoq, Sisimiuni oqaatsinik ilinniarfimmi pikkorissarsimasut qassit ukiut tallimat sinnerlugit Kalaallit Nunaanniissimanersut. Pikkorissartartorpasuit pikkorissarsimatsiarlutik nuna qimaqqittarsimappasuk, suliaq inuiaqatigiinnut iluaqusiisimanaviangilaq. Misissuineq piffissartornartussaavoq, siunertaq naapertorlugu kissaatigineqartutut paasissutissat iluamik uppersarneqassappata.

Aappasaanik misissuinermi aallaaviusariaqarpoq sionatigut politikeriusimasut sooq kissaateqarsimanersut pisortaqaqfinni sulisut kalaallisut ilinniartariaqarnerannik kiisalu piumasarisaaq tamanna immikkoortuni ataasiakkaani qanoq piviusunngortinneqarsimanersoq. Tassa imaappoq; suut pikkorissartut tunniussassaattut piumasaqaataassasut kissaatigineqarsimava, piumasaqaateqartoqarsimappat, taava aamma kalaallit oqaasiinik atuineq kalaallisullu allanneq pisortat allaffiisa immikkoortortaqaqfiini sakkutut atorneqarnissaat pillugu oqaatsitigut politikkiliortoqarsimava?

Pingajuattut qaqutigootupilussuuvog pikkorissarsimasut ilinniartinneqareerlutik kalaallit oqaasiinik ulluinnarni atuilersinnaasernerat. Taamaattumik pingaaruteqarpoq nalilersussallugu oqaatsinik pikkorissarnerit kissaatigineqartutut kinguneqarsimanersut aamma peqataanik nalilersortariaqarpoq Kalaallisut ilinniartitsinerit politikikkut kissaatigineqartunut angorusutanullu naapertuunnersut ”Paaseqatigiissa”-mi allaaserineqarsimasutut.

”Paaseqatigiissa” pillugu Naalakkersuisut pilersaarutaat iliuusissanullu pilersaarutaat 2014-mi aprilimeersoq naapertorlugu siunertaavoq ”innuttaasut kalaallisut oqalussinnaanngitsut ulluinnarni kalaallisut oqalussinnaalersinnissaat”. Tamatumunnga atatillugu Naalakkersuisut allapput, ilinniartitsinerup kinguneri misissorneqassasut aqutugalugu:

Kalaallit oqaasiisa meeqqat atuarfianni atuartitsinermi kiisalu inersimasut kalaallit oqaasiinik pikkorissartinneqarneranni oqaatsit aappaattut ilinniartitsissutaanissaannik pilersaarutit/anguniagassat aamma immikkoortitaartumik ilinniartitsinerit pillugit allaaserisat qitiusumit suliarineqarnissaat. Anguniagassat pillugit allaaserisat assigiissitaartut pikkorissartitsinerit sunniutaannik naliliinissami pisariaqartussaapput. Suliniutissap taassuma 200.000 kr.-it missinginik, tassa ukiup affaani atorfiup nalinganik akeqarnissaa suleqatigiissitaliap eqqoriarpaa. (qup. 14)

Kisianni tamatuma saniatigut siornatigut kalaallisut ilinniartitsisarsimanerup uuttorneqarnissaa pillugu oqartoqaqqinngilaq.

Taamaattumik ullumikkut imaagunarpoq, ilinniartitsinermit aningaasarpasuit atorneqarsimasut, taamatullu suliffik qimallugu pikkorissariartariaqartarnermut atatillugu aningaasartuutit atulussinnarneqarsimasut. Periarfissaqarsinnaasariaqarpoq innuttaasut akornanni oqaatsinik ilinniarfimmu pikkorissariarsimasunik nassaarnissaq takuniarlugu taakkunannga qassit suli Kalaallit Nunaanni najugaqarnersut taakkulu ilaat misilillugit ulluinnarni kalaallit oqaasiinik qanoq atuisinnaatiginersut.

Sunniutit pillugit misissuineq aallaavigalugu paasissutissat Naalakkersuisut pilersaarusierneranni atorneqarsinnaassapput – iliuusissanullu pilersaarusiernermit Kalaallit Nunaanni innuttaasut suli amerlanerusut ulluinnarni kalaallisut oqalussinnaanngortinniarlugit. Naallu Naalakkersuisut kalaallisut oqalussinnaasut amerlisarniarlugit pitsaasunik amerlasuunik siumullu isigisunik suliniutinik aallartitsinikuugaluartut, suliniutit siunissami pitsaasumik atorneqarsinnaanaviannigillat, paasissutissat atorsinnaasut atorsinnaanngitsullu katersorneqarsimannigippata. Atorsinnaassutsimut uuttuinerit aamma siunissami assersuutitut atorsinnaassapput aamma tamatuma kingorna pikkorissartut ilinniarnermi angusaat assersuunneqarsinnaanngussagalarput.

Misissuineq kinaassusersionnertaqanngitsumik ingerlanneqassappat, inuit oqaatsinik ilinniarfimmu attuumassuteqanngitsut misissuisariaqassapput.

Pisortanut aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu kingunissai

Kalaallisut ilinniartinneqarsimasut ilinniartinnerisa kingunerinik kinaassusersiunngitsumik misissuinissamut aningaasanik nukinnillu immikkoortitsisoqassaaq. Tagginneqarpoq misissuinermi ilinniagartooq ataaseq ukiumi ataatsimi atorneqarumaartoq.

Namminersortunut aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu kingunissai

Soqanngilaq

Innuttaasunut aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu kingunissai.

Innuttaasut kalaallisut ilinniartinneqarsimasut misilitsissapput immaqalu apersorneqarlutik, tamatumali saniatigut innuttaasunut kinguneqassanngilaq.